

**Wymagania edukacyjne niezbędne do otrzymania poszczególnych
śródrocznych i rocznych ocen kwalifikacyjnych z przedmiotu:
historia w klasie VI.**

Ocena dopuszczająca:

- Uczeń przy pomocy nauczyciela poprawnie posługuje się terminami: Stary i Nowy Świat, Kompas, renesans, reformacja, sobór, szlachta, herb, szabla, folwark, dwór, tolerancja, elekcja, hetman, potop szwedzki, husaria, kozacy, barok, parlament, oświecenie, rozbiory Polski, konstytucja, kosynierzy, hymn
- Przy pomocy nauczyciela podaje przyczyny odkryć geograficznych
- Przy pomocy nauczyciela wskazuje na mapie: Indie, Amerykę, Włochy, Rosję, Prusy, Austrię, Szwecję, Turcję, Anglię i Francję oraz zmiany terytorialne państwa polskiego od XVI - VIII wieku
- Przy pomocy nauczyciela podaje przykłady ludzi renesansu
- Przy pomocy nauczyciela podaje przykłady skutków reformacji w Europie
- Zna postacie historyczne: Krzysztof Kolumb, Ferdynand Magellan, Leonardo da Vinci, Marcin Luter, Henryk Walezy, Jan Kazimierz, Stefan Czarniecki, Jan III Sobieski, Tadeusz Kościuszko, Stanisław August Poniatowski, Napoleon Bonaparte, Jan Henryk Dąbrowski, Józef Wybicki
- Przy pomocy nauczyciela wyjaśnia znaczenie dat: 1492, 1517, 1655-1660, 1683, 1772, 3 maja 1791, 1793, 1795, 1797
- Przy pomocy nauczyciela przedstawia podziały wśród szlachty
- Przy pomocy nauczyciela podaje główne przyczyny wojen toczonych w XVII wieku z Rosją, Szwecją i Turcją
- Przy pomocy nauczyciela wymienia przykłady reform Sejmu Wielkiego
- Przy pomocy nauczyciela wymienia przyczyny upadku Rzeczypospolitej w XVIII wieku
- Potrafi wymienić państwa, które dokonały rozbiorów Polski
- Zna słowa „Mazurka Dąbrowskiego”

Ocena dostateczna:

- Uczeń spełnia warunki z zakresu oceny dopuszczającej
- Poprawnie posługuje się terminami: karawela, astrolabium, konkwistadorzy, kolonie, humanizm, mecenas, pastor, heretyk, demokracja szlachecka, sejm walny, pańszczyzna, unia realna, innowierca, artykuły henrykowskie, żołd, haracz, rokosz, sarmatyzm, klasycyzm, konfederacja, Bastylia, zamach stanu
- Podaje przyczyny i skutki odkryć geograficznych
- Wymienia wybitnych twórców epoki odrodzenia i podaje przykłady ich dzieł
- Charakteryzuje wyznania protestanckie i podaje ich założycieli
- Wyjaśnia cel założenia zakonu Jezuitów
- Wymienia izby sejmiku walnego
- Wymienia towary wywożone z Polski i sprowadzane do kraju
- Charakteryzuje odkrycie Mikołaja Kopernika i pokazuje różnice między teorią polskiego astronoma a dotychczas obowiązującą koncepcją budowy wszechświata
- Wyjaśnia nazwę Rzeczpospolita Obojga Narodów

- Przedstawia najważniejsze bitwy z okresu wojen XVII wieku z Rosją, Szwecją i Turcją
- Wymienia skutki wojen toczonych przez Rzeczpospolitą w XVII w.
- Określa w jakich krajach rozwinęła się monarchia absolutna i parlamentarna
- Podaje przykłady państw, w których rozwinął się absolutyzm oświecony
- Wymienia strony konfliktu w wojnie o niepodległość USA
- Wymienia przyczyny anarchii w Polsce
- Wskazuje na mapie ziemie utracone podczas trzech rozbiorów
- Zna działalność Komisji Edukacji Narodowej
- Wymienia najważniejsze reformy Sejmu Czteroletniego
- Wymienia przyczyny wybuchu i upadku powstania kościuszkowskiego
- Zna przyczyny wybuchu rewolucji we Francji
- Przedstawia okoliczności przejęcia władzy przez Napoleona we Francji
- Wyjaśnia przyczynę utworzenia Legionów Polskich we Włoszech
- Zna postacie historyczne: Vasco da Gama, Michał Anioł, Mikołaj Kopernik, Jan Kalwin, Ignacy Loyola, Zygmunt I Stary, Bona Sworza, książę Józef Poniatowski, Kazimierz Pułaski, Hugo Kołłątaj, Tadeusz Rejtan
- Zna znaczenie dat: 1519-22, 1525, 1545-63, 1569, 1573, 1605, 1610, 1620, 1648, 1776, 1787, 1789, 1794, 1805, 1806

Ocena dobra:

- Uczeń spełnia warunki z zakresu oceny dostatecznej
- Poprawnie posługuje się terminami z zakresu oceny dostatecznej oraz potrafi wytłumaczyć ich znaczenie w historii
- Wskazuje na mapie trasy najważniejszych wypraw geograficznych przełomu XV i XVI w. oraz wymienia ich dowódców
- Przedstawia politykę Hiszpanów i Portugalczyków w Nowym Świecie
- Charakteryzuje epokę renesansu
- Wskazuje objawy kryzysu w Kościele katolickim jako przyczynę reformacji
- Przedstawia postanowienia soboru trydenckiego
- Wyjaśnia, jak funkcjonowała demokracja szlachecka
- Przedstawia konsekwencje hołdu pruskiego
- Podaje przykłady twórczości Mikołaja Reja i Jana Kochanowskiego
- Przedstawia postanowienia unii lubelskiej
- Wyjaśnia określenie „państwo bez stosów”
- Wyjaśnia skutki wolnych elekcji
- Przedstawia skutki wojen prowadzonych przez Rzeczypospolitą w XVII wieku
- Wyjaśnia znaczenie określenia „złota wolność szlachecka”
- Wyjaśnia koncepcję trópodziału władzy Monteskiusza
- Przedstawia udział Polaków w walce o niepodległość USA
- Wyjaśnia sens powiedzeń: *Od Sasa do Lasa* i *Za króla Sasa jedz, pij i popuszczaj pasa*
- Wymienia reformy Stanisława Augusta w celu naprawy oświaty i gospodarki w II poł. XVIII w.
- Charakteryzuje architekturę i sztukę klasycystyczną
- Podaje cel obrad Sejmu Wielkiego
- Wskazuje następstwa upadku powstania kościuszkowskiego
- Przedstawia przyczyny wybuchu rewolucji burżuazyjnej we Francji

- Przedstawia okoliczności przejęcia władzy przez Napoleona we Francji
- Opisuje skutki wyprawy Napoleona na Rosję
- Przedstawia okoliczności powstania Legionów Polskich we Włoszech

Ocena bardzo dobra:

- Uczeń spełnia warunki z zakresu oceny dobrej
- Wyjaśnia przyczyny poszukiwania morskiej drogi do Indii
- Przedstawia pozytywne i negatywne skutki wielkich odkryć geograficznych
- Przedstawia poglądy humanistów
- Charakteryzuje poglądy Marcina Lutra
- Charakteryzuje działalność zakonu Jezuitów
- Charakteryzuje rolę sejmików ziemskich i zakres ich uprawnień
- Przedstawia zasługi ostatnich Jagiellonów dla rozwoju renesansu
- Opisuje skutki utworzenia Rzeczypospolitej Obojga Narodów
- Wymienia warunki, które musieli spełnić królowie elekcyjni
- Tłumaczy, dlaczego Polska często nie wykorzystywała swoich sukcesów militarnych
- Wyjaśnia, dlaczego powstanie Chmielnickiego przerodziło się w wojnę polsko-rosyjską
- Wyjaśnia przyczyny krytyki absolutyzmu i Kościoła przez filozofów doby oświecenia
- Przedstawia najważniejsze etapy walki o niepodległość USA
- Opisuje pozytywne i negatywne skutki rządów Augusta III
- Przedstawia cel walki konfederatów barskich
- Przedstawia zasługi Stanisława Augusta dla rozwoju kultury i sztuki oświecenia
- Charakteryzuje ustrój polityczny wprowadzony przez Konstytucję 3 maja
- Przedstawia etapy kariery Napoleona
- Wyjaśnia, dlaczego Legiony były szkołą patriotyzmu i demokracji
- Omawia zapisy konstytucji Księstwa Warszawskiego

Ocena celująca:

- Uczeń spełnia warunki z zakresu oceny bardzo dobrej
- Wskazuje związek między wynalazkami z dziedziny żeglugi a podejmowaniem dalekich wypraw morskich
- Przedstawia zmiany w życiu ludzi w wyniku odkryć geograficznych
- Charakteryzuje poglądy głoszone przez Jana Kalwina
- Wyjaśnia, w jaki sposób doszło do ukształtowania się demokracji szlacheckiej
- Opisuje korzyści i zagrożenia wynikające z postanowień hołdu pruskiego
- Wyjaśnia, dlaczego XVI stulecie nazwano złotym wiekiem w historii Polski
- Wymienia korzyści i zagrożenia wynikające z utworzenia Rzeczypospolitej Obojga Narodów
- Wyjaśnia wpływ *Artykułów henrykowskich* i *pacta conventa* na pozycję monarchy w Rzeczypospolitej
- Wyjaśnia, dlaczego w Rzeczypospolitej coraz większą rolę zaczęli odgrywać magnaci

- Porównuje ustrój monarchii parlamentarnej i monarchii absolutnej
- Porównuje monarchię absolutną z monarchią absolutyzmu oświeconego
- Wskazuje reformy niezbędne dla wzmocnienia Rzeczypospolitej
- Charakteryzuje zmiany wprowadzone przez Konstytucję 3 maja i wskazuje ich skutki
- Wyjaśnia ponadczasowe znaczenie Deklaracji praw człowieka i obywatela
- Przedstawia przyczyny klęski Napoleona
- Wyjaśnia znaczenie „mitu napoleońskiego” w polskiej tradycji.